

IZJAVA ČELNIKA O POTPORI PRIRODI

Ujedinjeni na sprečavanju gubitka bioraznolikosti do 2030.

Mi, politički čelnici koji sudjelujemo na sastanku Ujedinjenih Naroda na visokoj razini o bioraznolikosti, predstavljajući [X] zemlje iz svih regija, okupili smo se danas uoči Sastanka na visokoj razini kako bismo poslali ujedinjeni signal za jačanje globalne ambicije za bioraznolikost i obvezali se uskladiti našu zajedničku ambiciju za prirodu, klimu i ljude s razmjerima krize koja se približava.

Potvrđujemo svoju predanost međunarodnoj suradnji i multilateralizmu, temeljenom na jedinstvu, solidarnosti i povjerenju među zemljama, narodima i generacijama, kao jedinom načinu na koji svijet može učinkovito odgovoriti na trenutne i buduće globalne krize okoliša.

U stanju smo planetarne hitnosti: međuovisna kriza gubitka bioraznolikosti i degradacije ekosustava te klimatskih promjena - koju velikim dijelom pokreće neodrživa proizvodnja i potrošnja - zahtijevaju hitnu i neposrednu globalnu akciju. Znanost jasno ukazuje da se gubitak bioraznolikosti, degradacija kopna i oceana, zagađenje, iscrpljivanje resursa i klimatske promjene ubrzavaju neviđenom brzinom. Ovo ubrzanje nanosi nepovratnu štetu sustavima koji održavaju naše živote te pogoršava siromaštvo i nejednakost, kao i glad i pothranjenost. Ukoliko se ovo ubrzanje ne zaustavi i ne preokrene s trenutnim učinkom, nanijet će značajnu štetu globalnoj ekonomskoj, socijalnoj i političkoj otpornosti i stabilnosti te onemogućiti postizanje Ciljeva održivog razvoja.

Klimatske promjene ubrzavaju i istodobno povećavaju gubitak bioraznolikosti, oslabljujući sposobnost prirode da odvoji ili pohrani ugljik i prilagodi se utjecajima klimatskih promjena. Degradacija ekosustava, ljudsko zadiranje u ekosustave, gubitak prirodnih staništa i bioraznolikosti te ilegalna trgovina divljim vrstama također mogu povećati rizik od pojave i širenja zaraznih bolesti. COVID-19 pokazuje da ove bolesti imaju dramatičan utjecaj ne samo na gubitak života i zdravlja već na sve sfere društva.

Priroda u osnovi podupire ljudsko zdravlje, dobrobit i prosperitet. Moramo na odgovarajući način vrednovati prirodu i usluge koje ona pruža dok donosimo odluke te prepoznati važnost poslovnih modela za bioraznolikost. Dobrobiti obnavljanja prirodnih resursa deseterostruko premašuju troškove, a troškovi neaktivnosti još su veći.

Unatoč ambicioznim globalnim sporazumima i ciljevima za zaštitu, održivo korištenje i obnovu bioraznolikosti, i unatoč mnogim lokalnim uspješnim pričama, globalni trendovi kontinuirano napreduju u pogrešnom smjeru. Potrebna je transformativna promjena: jednostavno ne možemo nastaviti kao prije.

Izjava čelnika o potpori prirodi je prepoznavanje ove krize i izraz potrebe za potpunom predanošću svjetskih čelnika u poduzimanju hitnih mjera. U kontekstu COVID-19, koji je naštetio svjetskim ekonomijama i stvorio pritisak na sve vlade da započnu proces obnove i ponovne izgradnje, trenutno donesene odluke imat će posljedice za sve nas i za generacije koje dolaze.

Predani smo poduzimanju potrebnih radnji za postizanje vizije Živjeti u skladu s prirodom do 2050. godine. Da bismo svijet postavili na pravi put prema ovom dugoročnom cilju, potrebna je snažna politička volja u kombinaciji sa odgovornošću i odgovarajućim pravnim, ekonomskim te financijskim alatima i poticajima. Svi ćemo, vlade, poslovni svijet i pojedinci, imati svoju ulogu. Moramo proširiti i ojačati pokret za promjene.

Stoga se obvezujemo poduzeti sljedeće hitne mjere tijekom sljedećih deset godina kao dio UN-ovog Desetljeća djelovanja za postizanje održivog razvoja kako bi usmjerili prirodu i bioraznolikost na put oporavka do 2030. godine:

1. osigurat ćemo da naš odgovor na trenutnu zdravstvenu i ekonomsku krizu bude zelen i pravedan te da izravno pridonosi boljem oporavku i postizanju održivih društava; obvezujemo se da ćemo bioraznolikost, klimu i okoliš u cijelosti staviti u središte naših strategija i ulaganja za oporavak od COVID-19, i naših težnji za nacionalnim i međunarodnim razvojem i suradnjom.
2. obvezujemo se na razvoj i potpunu provedbu ambicioznog i transformativnog globalnog okvira za bioraznolikost nakon 2020. godine koji će se usvojiti na 15. Konferenciji stranaka UN Konvencije o biološkoj raznolikosti (CBD CoP 15) kao ključnog instrumenta za postizanje ciljeva održivog razvoja koji uključuje:
 - a. grupu jasnih i čvrstih ciljeva, potpomognut najboljom dostupnom znanosti, tehnologijom, istraživanjem, kao i autohtonim i tradicionalnim znanjem;
 - b. obveze koje adresiraju izravne i neizravne pokretače gubitka bioraznolikosti i zaustavljanje izumiranja vrsta uzrokovano ljudskim utjecajem, kako bi se osigurao oporavak populacija i značajno povećala zaštita kopna i oceana na planetu, kroz reprezentativne, dobro povezane i učinkovito upravljane sustave zaštićenih područja i druge učinkovite mjere zaštite, te obnovio značajni dio degradiranih ekosustava;
 - c. predanost potpunom i učinkovitim sudjelovanju domorodačkih i lokalnih zajednica u donošenju odluka i priznavanju njihovih prava, kao što je priznato u relevantnim nacionalnim i međunarodnim instrumentima;
 - d. obveze potkrijepljene snažnim mehanizmom praćenja i preispitivanja te načinima provedbe razmjernim izazovu zaustavljanja i preokretanja pada bioraznolikosti;
 - e. obveze za jačanje suradnje među relevantnim multilateralnim sporazumima o okolišu, međunarodnim organizacijama i programima koji će pridonijeti učinkovitoj i djelotvornoj provedbi okvira bioraznolikosti.
3. udvostručit ćemo napore u zaustavljanju tradicionalnog načina razmišljanja i rješavanju međusobno povezanih i međuovisnih izazova gubitka bioraznolikosti, degradacije kopna, voda i oceana, krčenja šuma, dezertifikacije, zagađenja i klimatskih promjena na integriran i koherentan način, osiguravajući odgovornost i robusan i djelotvoran mehanizam revizije, te biti predvodnik provođenjem aktivnosti u vlastitim zemljama.
4. obvezujemo se prijeći na održive obrasce proizvodnje i potrošnje te održive prehrambene sustave koji udovoljavaju potrebama ljudi, a ostaju unutar granica planeta, uključujući:
 - a. ubrzavanje prijelaza na održivi rast, odvojen od korištenja resursa, uključujući prijelaz prema učinkovitim korištenju resursa, kružnom gospodarstvu, promicanjem promjena ponašanja i značajnim povećanjem razmjera korištenja rješenja temeljenih na prirodi i ekosustavnom pristupu na kopnu i na moru;
 - b. podržavanje održivih lanaca opskrbe, značajno smanjenje utjecaja na ekosustave uzrokovane globalnom potražnjom za robom uz poticanje praksi koje obnavljaju ekosustave;
 - c. promjenu politika korištenja zemljišta i poljoprivrede povezanih s okolišno štetnim praksama koje utječu na kopnene i morske ekosustave kao i promicanje održivog upravljanja zemljištem

i šumama kako bi se značajno smanjio gubitak staništa, neodrživa prenamjena zemljišta, krčenje šuma i fragmentacija te postigla neutralnost degradacije zemljišta i održala genetska raznolikost;

- d. uklanjanje neodrživog korištenja oceana i njegovih resursa, uključujući ilegalni, neprijavljeni i neregulirani ribolov, kao i neodrživi ribolov i prakse akvakulture, te suradnju na razvoju koherentnog globalnog pristupa zaštite oceana i održivog korištenja njegovih resursa, s ciljem da se na sljedećoj međuvladinoj konferenciji, zaključe pregovori o učinkovitom međunarodnom pravno obvezujućem instrumentu prema Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije;
 - e. značajno povećanje napora za smanjenje negativnih utjecaja invazivnih stranih vrsta;
 - f. značajno smanjenje onečišćenja u zraku, na kopnu, u tlu, slatkoj vodi i oceanu, posebno uklanjanjem curenja plastike u oceane do 2050. godine, kao i onečišćenja kemikalijama, suvišnim hranjivim tvarima i opasnim otpadom, uključujući jačanje globalne koordinacije, suradnju i upravljanje morskim otpadom i mikroplastikom, s naglaskom na cjelovitom pristupu životnog ciklusa za plastiku te podržavajući ambiciozan ishod procesa Strateškog pristupa i dobrog upravljanja kemikalijama i otpadom nakon 2020. godine;
5. obavezujemo se podići ambicije i uskladiti nacionalne klimatske politike s Pariškim sporazumom, poboljšati nacionalno utvrđene doprinose i dugoročne strategije u skladu s temperaturnim ciljevima iz Pariškog sporazuma i ciljem *Net Zero* emisija stakleničkih plinova do sredine stoljeća, jačanje otpornosti na klimatske promjene u našim gospodarstvima i ekosustavima uz promicanje konvergencije između financiranja klime i bioraznolikosti.
 6. obavezujemo se zaustaviti okolišne zločine koji mogu ozbiljno utjecati na napore u borbi protiv degradacije okoliša, gubitka bioraznolikosti i klimatskih promjena, a mogu ugroziti sigurnost, vladavinu prava, ljudska prava, javno zdravstvo te društveni i ekonomski razvoj. Osigurati ćemo učinkovite, proporcionalne i odgovarajuće pravne okvire, ojačati nacionalno i međunarodno provođenje zakona te poticati učinkovitu suradnju. To također obuhvaća rješavanje okolišnih zločina koji uključuju organizirane kriminalne skupine, poput nezakonite trgovine divljim životinjama i drvetom, kao teških kaznenih djela, djelujući duž cijelog lanca opskrbe, smanjujući potražnju za ilegalnim divljim vrstama, drvetom i nusproizvodima, i surađivati s lokalnim zajednicama kako bi se osigurala održiva rješenja za ljude, prirodu i gospodarstvo.
 7. obavezujemo se integrirati bioraznolikost u relevantne sektorske i međusektorske politike na svim razinama, uključujući u ključne sektore kao što su proizvodnja hrane, poljoprivreda, ribarstvo i šumarstvo, energetika, turizam, infrastruktura i rudarstvo, trgovina i lanci opskrbe, te u ključne međunarodne ugovore i procese koji imaju poluge za promjene, uključujući G7, G20, WTO, WHO, FAO, te UNFCCC i UNCCD. To ćemo postići na način da se kroz sve vlade, politike, odluke i ulaganja uzimaju u obzir vrijednosti prirode i bioraznolikosti, promicanje očuvanja, obnove i održivog korištenja bioraznolikosti, i pristup genetskim resursima te pravičnu i ravnopravnu raspodjelu dobiti od njihove uporabe.
 8. obavezujemo se ugraditi pristup „Jedno zdravlje“ u sve relevantne politike i procese donošenja odluka na svim razinama koje se odnose na zdravlje i okolišnu održivost na integrirani način.

9. ojačat ćemo sva financijska i nefinancijska sredstva za provedbu, kako bi transformirali i reformirali naše gospodarske i financijske sektore te postigli dobrobit ljudi i zaštitili planet, između ostalog:
 - a. Poticanjem financijskog sustava na nacionalnoj i međunarodnoj razini, uključujući banke, fondove, korporacije, investitore i financijske mehanizme, kako bi se uskladili financijski tokovi s okolišnim obvezama i ciljevima održivog razvoja, uzele u obzir vrijednosti prirode i bioraznolikosti, promicalo očuvanje bioraznolikosti, njena obnova i održivo korištenje u njihovim ulaganjima i financijskim odlukama, te u upravljanju rizicima, kao i kroz poticanje upotrebe taksonomija;
 - b. Jačanjem mobilizacije resursa iz svih izvora, javnih i privatnih, maksimiziranje djelotvornosti i učinkovitosti korištenja postojećih resursa i olakšavanje pristupa podršci tamo gdje je potrebno, kako bi se značajno povećala podrška za bioraznolikost, uključujući putem rješenja temeljenih na prirodi, koja učinkovito pridonose ne samo postizanju bioraznolikosti i klimatskih ciljeva, već održivom razvoju, životnim uvjetima i smanjenju siromaštva tamo gdje je to potrebno;
 - c. Ukidanjem ili prenamjenom subvencija i drugih poticaja koji su štetni za prirodu, bioraznolikost i klimu, istodobno značajno povećavajući poticaje s pozitivnim ili neutralnim utjecajem na bioraznolikost u svim proizvodnim sektorima;
 - d. Poboljšanjem učinkovitosti, transparentnosti i odgovornosti u korištenju postojećih resursa, uključujući kroz zajedničke koristi, praćenje financija i okvire za izvještavanje.
10. obvezujemo se da će naš pristup kreiranja i provedbe politika biti zasnovan na znanosti, prepoznat će ključnu ulogu tradicionalnog i autohtonog znanja kao i znanosti i istraživanja u borbi protiv degradacije ekosustava, gubitka bioraznolikosti i klimatskih promjena; i uključiti cijelo društvo, uključujući poslovni i financijski sektor, domorodačke i lokalne zajednice, borbe za ljudska prava u području zaštite okoliša, lokalne vlasti i tijela, vjerske skupine, žene, mlade, grupe civilnog društva, akademske zajednice i druge dionike.

Dajući potporu Izjavi čelnika o potpori prirodi, obvezujemo se ne samo na riječi, već na smisleno djelovanje i uzajamnu odgovornost u rješavanju planetarne hitnosti. Izjava označava prekretnicu i dolazi s izričitim priznanjem da će nas i sada i u budućnosti ocjenjivati na osnovu spremnosti i sposobnosti da ispunimo ciljeve Izjave. Ovom Izjavom također želimo podržati sustav Ujedinjenih naroda i njegovu temeljnu ulogu u poticanju globalnog odgovora na ovu krizu u nadolazećim odlučujućim mjesecima i godinama.

Udružiti ćemo snage uoči ključnih međunarodnih događaja i procesa koji će se odvijati tijekom 2021. godine, uključujući G7, G20, IUCN-ov Svjetski kongres o očuvanju prirode, petu UN-ovu skupštinu okoliša, UNFCCC COP26 i UN-ovu Konferenciju o oceanima, s ciljem postizanja ambicioznih i realnih ishoda koji će otvoriti put snažnom Globalnom okviru za bioraznolikost nakon 2020. godine, te pozivamo sve dionike da nam se pridruže u preuzimanju obveza u rješavanju planetarne hitnosti na putu prema CBD CoP 15 i kasnije.

Obavezujemo se da ćemo se ponovno sastati sljedeće godine, a i kasnije, na takvim ključnim međunarodnim događajima, posebno na sljedećem Tjednu na visokoj razini UN-ove Generalne skupštine u rujnu 2021. godine, kako bismo razmotrili naš napredak i potvrdili ove obveze.